

گزارش «آرمان ملی» از تلاش تندروها برای مسدودسازی فضای مجازی

«اینترنت طبقاتی» یا طرح صیانت؟

آرمان ملی - سهیل ثابت، برخورداری از اینترنت و فضای آزاد تبادل اطلاعات امری بدیهی و جزو حقوق همه جامعه است و مشی هم نمی‌تواند این مهم را نادیده انگارد. اما برخی قرائت‌های نادرست و مواججه‌های حداقلی و متصلب با مساله اینترنت، فضای مجازی و شبکه‌های اجتماعی باعث شده تا جامعه چندان روی خوشی به این مساله نداشته باشد.به‌طور مشخص جریان حداقلی که خود را قییم مردم فرض می‌کند تصورش بر این است که می‌تواند در همه امورات مردم مداخله کرده و تصمیم‌گیری کند. در همین راستا نیز طی سال‌های گذشته پس از تحولات و اتفاقات پاییز ۱۴۰۱ که منجر به محدودیت و فیلترینگ برخی شبکه‌های اجتماعی شد مجلس حداقلی یازدهم طرحی را تحت عنوان « طرح حمایت از حقوق کاربران» که به طرح صیانت از فضای مجازی معروف شد ارائه کرد که در جزئیات آن به مسائلی مثل احراز هویت کاربران، جریمه برای استفاده از پیام‌رسان‌های مسدودشده و جرم‌انگاری استفاده از فیلترشکن بر می‌خوریم و هدف از این طرح نیز ابتدا فیلترینگ گسترده بر شبکه‌های اجتماعی خارجی و در گام بزرگ‌تر حرکت در مسیر اینترنت ملی یا همان اینترنت آزاد بود. هر چند که این طرح پس از ماه‌ها رفت و آمد در کمیسیون‌های مجلس، شورای عالی فضای مجازی و... در نهایت نیز به جایی نرسید و مسکوت ماند؛ اما دل‌واپسان و تندروهای که اساسا قربانی تا توسعه فضای مجازی و آزادی اطلاعات و شبکه‌های اجتماعی ندارند یا نا‌نشنستند و در دولت گذشته نیز بسیار به دنبال فیلترینگ گسترده‌تری بودند. چه اینکه برخی از آنها کلاً استفاده از اینترنت، فضای وب و شبکه‌های اجتماعی را همچنان هم بر نمی‌تابند و دنبال مسدودسازی کامل اینترنت در کشور هستند. در همین راستا نیز از هر تلاش‌های رسیدن بر این هدف خود بهره می‌برند. لذا تفاوت میان دو دیدگاه و رویکرد است. رویکرد مترقی، توسعه‌یافته و خواهان تعامل با جهان و رویکرد متحجر خواهان تقابل با دنیا که هرگونه مظاهر پیشرفت و توسعه بشری را بر نمی‌تابد. لذا دسته نخست به سمت گسترش فضای تبادل اطلاعات و تکنولوژی می‌روند و دسته دوم نیز به دنبال راه‌هایی برای مسدودسازی و برخورد با این فضا می‌گردند. در حالی که تغییرات در جهان به سرعت در حال رخ دادن است و این اجتماع نیز زحای جز تعامل و ارتباط ندارند و گرنه در سیل آزادی و توسعه فضای تبادل اطلاعات غرق شده و کنار خواهند رفت. حال در چنین شرایطی که دنیا به اشتغال تکنولوژی‌های جدید می‌رود بسیار محل تامل و تعجب است که برخی همچنان دنبال مسدودسازی اینترنت و شبکه‌های اجتماعی هستند.

«اینترنت طبقاتی»

به نظر می‌رسد که تجربه مخالفت‌ها در جامعه و از سوی بخش‌هایی از حاکمیت با طرح صیانت همچنان برای برخی درس عبرت نشده و به دنبال طرح‌هایی برای جایگزینی طرح هستند تا همان رویکرد سلبی و محدودنگر سابق خود را پیش ببرند. لذا اگر مجلس یازدهم نشد در مجلس دوازدهم کار را با همان رویکرد سابق ادامه می‌دهند و اگر هم طرح صیانت نشد کار با نام دیگری پیش می‌برند. شاید نام «اینترنت طبقاتی» به گوش‌تان خورده باشد. نامی که طی ماه‌های اخیر جسته و گریخته تکرار شده و در خصوص آن نیز صحبت‌هایی مطرح شده است. طرحی که اگر نتواند فیلترینگ را به‌طور صحیح اجرا کند اما فراتر از شبکه‌های اجتماعی عمل می‌کند و جامعه را شامل محدودیت‌های اینترنتی می‌کند و این دیگر در اختیار نهاد‌های مربوطه خواهد بود که جامعه‌را به چه‌بخش‌ها و دسته‌هایی تقسیم کنند و بر اساس سلی تقسیم‌بندی به هر بخش چه میزان اینترنت تعلق می‌گیرد. اتفاقی که قطعاً با نارضایتی گسترده جامعه روبه‌رو خواهد شد و جامعه واکنش‌های تندی نسبت به آن نشان خواهد داد. در همین راستا نیز روز گذشته حسینعلی حاجی‌دلیگانی، عضو هیات رئیسه مجلس اظهار داشت: « طرح صیانت جدید که «نظام بخشی فضای مجازی» نام گرفته، خواهان اعمال این سطوح دسترسی است.». وی گفت: « طرح نظام تنظیم مقررات در سایت داخلی مجلس بازگرداری شده است و این طرح دیگر به نام طرح صیانت شناخته نمی‌شود. این طرح مشابه قوانین جوامع غربی است؛ یعنی به دنبال سطح‌بندی استفاده و دسترسی است، همان کاری که غربی‌ها انجام می‌دهند اما ما بدتر از آنها راه‌کرده‌ایم.» وی اضافه کرد: این طرح داخلی بارف فیلترینگ ندارد و می‌تواند دسترسی‌ها را چارچوب مند کند. ما نباید اجازه دهیم مردمان در صخره «دره» سقوط کنند. جالب اینکه برخی برای مردم نیز تعیین تکلیف می‌کنند و گویی خود مسئول بهشت و جهنم مردم هستند که به جای آنها تصمیم می‌گیرند و بد و خوب می‌کنند. قدر مسلم این نگاه قییم‌با‌یانه به جامعه چیزی جز فتنه، بی‌اعتمادی و بدبینی برجای نمی‌گذارد.

دوشنبه ۰۵ • ۰۹ • ۱۴۰۳ ۲۳ جمادی‌الاول ۱۴۴۴/ ۲۵ نوامبر ۲۰۲۴ سال هفتم شماره ۱۹۸۰

«آرمان ملی» تاکید برخی نمایندگان بر عزل معاون راهبردی دولت را بررسی می‌کند

ظریف در جزیره تندروها

◀ ایمانی: شکایت از دولت به جایی نمی‌رسد

می‌کند: «در هر دوره از مجلس تعدادی از نمایندگان به مواردی حساس می‌شوند که در واقع دغدغه روز جامعه نیست. در این دوره هم چنین نفراتی را در بهارستان مشاهده می‌کنیم. فرض را بر این بگذاریم که ظریف از امروز در دولت نباشد، چه مشکلی از جامعه حل خواهد شد؟ این نمایندگان مجلس به جای حاشیه‌سازی‌های اینچنین راهی برای کمک به موفقیت دولت پیدا کنند تا بتوان با همکاری هم کشور را از بحران‌های پیش‌آمده رهایی دهیم.»

◀ تخریب ظریف؛ پروژه سیاسی

ناصر ایمانی، تحلیلگر مسائل سیاسی در واکنش به حواشی پیرامون ماندن یا رفتن ظریف در دولت چهاردهم به خبرنگار «آرمان ملی» می‌گوید: «در این مورد باید بگویم که تنها تعداد کمی از نمایندگان مجلس هستند که پیگیر چگونگی حضور ظریف در پاستور هستند ولی اکثریت نمایندگان مجلس چنین اعتقادی ندارند. این موضوع نشان می‌دهد که اکثریت مجلس با خروج معاون راهبردی از دولت احتمالاً مخالف است. اصل این قانون تعابیر و ابهامات مختلفی به همراه دارد. باتوجه به لایحه‌ای که دولت چهاردهم به بهارستان ارسال کرده و در آینده به صحن مجلس می‌آید احتمالاً با تغییرات زیادی روبه‌رو خواهد شد. توجه کنید که این مورد یک پروژه سیاسی است و قابلیت اجرایی ندارد. به‌طور طبیعی این امکان وجود دارد که در آینده برخی از مسئولانی که مشمول این قانون خواهند شد فعالیت داشته باشند به همین دلیل در ادامه ابهام‌های به وجود آمده برطرف خواهد شد.» او در پاسخ به اینکه آیا طرح شکایت از دولت به دلیل به‌کارگیری ظریف به سرانجامی خواهد رسید؟ ادامه می‌دهد: «توجه داشته باشید که این قانون به‌تازگی تصویب نشده و در این مدت قوه قضاییه به حواشی آن ورود نکرده است و بر این مبناسکی عزل نشده. این نشان می‌دهد دستگاه قضا هم در این مورد با ابهام‌هایی روبه‌رو است. براساس اظهارات برخی از سیاسیون گویا نظر رهبری هم این نیست که ظریف از دولت برود. معتقدم این یک پروژه توسط تعدادی از نمایندگان محترم مجلس تنظیم شده که رابطه مناسبی با دولت چهاردهم ندارند.» ایمانی با مخاطب قراردادن نمایندگانی که این پروژه سیاسی را دنبال می‌کنند، اضافه

◀ فرزندانم در ایران هستند

وزیر امور خارجه پیشین با استقبال از راه‌اندازی کمپین «فرزندت کجاست» که توسط پایگاه خبری «خبرفوری»،

حقیقت‌پور: مذاکره حرام نیست

یک گام تا مذاکره با آمریکا؟

◀ جلالی‌پور: ایران آماده مذاکره با آمریکاست

این پالس‌هایی که رئیس‌جمهور لاریجانی داده‌اند، نشان‌دهنده این است که نظام به این نتیجه رسیده که می‌تواند مذاکره کند و این نتیجه را از این طریق به دست بیاورد اما این اتفاق نیازمند این است که آمریکایی‌ها با تجدیدنظر در رفتارشان، پای میز مذاکره بیایند.» اصلاح‌طلبان هم معتقدند زمان مذاکره است. حمیدرضا جلالی‌پور فعال سیاسی اصلاح‌طلب بیانت داشت: «ایران برخلاف گذشته برای مذاکره مستقیم با آمریکا آماده است. چون برای حل مشکلات میان ایران و آمریکا و مخصوصاً رفع تحریم‌ها راهی جز مذاکره نیست و تهدید ایران در گذشته جواب نداده و در آینده هم جواب نمی‌دهد. اتفاقاً نه فقط تحریم و تهدید آمریکا و اروپا علیه ایران جواب

شروع شده بود توضیحاتی را در وضعیت کنونی خانواده خود مطرح کرد. ظریف در این کمپین خطاب به مخاطبان گفت: «پسرم لیسانس برق و فوق لیسانس مدیریت بازر دارد و با همسر و دخترش در تهران زندگی می‌کنند و استخدام هیچ جایی نیست و در حوزه مدیریت بازر، کار مشاوره‌ای انجام می‌دهد.

دخترم طراح داخلی است و با همسر و دخترش در تهران زندگی می‌کنند و بیشتر به تربیت فرزندش مشغول است و برخی اوقات طراحی داخلی برای دوستان و اقوام انجام می‌دهد. دامادم فوق لیسانس مدیریت دارد و مدیر یک شرکت خصوصی است. عروسم دکتری نانوتکنولوژی دارد و بیشتر به تربیت فرزندش مشغول است و به‌طور پاره‌وقت در دانشگاه فعالیت دارد. خداراشاکرم که فرزندانم به دنبال خاتمه ماموریت من در سازمان ملل متحد، تحصیلات‌شان را فوراً به اتمام رساندند و بیش از ۶ سال است که به ایران بازگشته‌اند و همراه خانواده‌های‌شان در تهران ساکن و مشغول به کار هستند.»

◀ تندروها ان قلتی نداشته باشند

روح... لک علی‌آبادی، نماینده ازنزو درود، روز گذشته در تذکری خطاب به رسایی اظهار کرد: «امروز نظر حضرت آقا برای همه روشن و مبهرن است، فکر می‌کردم که دیگر جای هیچ ان قلتی وجود نداشته باشد چرا که رهبری می‌فرماید با اصلاح قانون درباره تابعیت قهری موافق هستیم. متأسفانه بازمه آقای رسایی ان قلت وارد کرده و می‌گوید اصلاً تابعیت قهری در عالم وجود ندارد. نمی‌شود هر جاکه مر حاف رهبر انقلاب به مذاق مان خوش نمی‌آید تفسیر به رای کنیم. معلوم نیست نیروهای انقلاب باید خودشان را با حضرت آقا هماهنگ کنند یا ایشان با نیروها. «این تذهون؟» امروز متأسفانه یک شائبه غلطی وجود دارد مبنی بر آنکه بعضی از گروه‌ها از رهبری عبور می‌کنند؛ خدای ناخواسته این شبهه غلط را با لجاجزی تشدید نکنیم.»

چانه‌زنی کردند، ایشان هم این کار را انجام داده و این اجازه را بگیرند. از مذاکره‌کردن ضرر نمی‌کنیم بلکه از مذاکره نداشتن ضرر می‌کنیم. ماکه در مذاکره چیزی را از دست نداده و نمی‌خواهیم امتیاز بدهیم، اما حرف‌مان را بدون واسطه می‌زنیم. قاعداً باید بدانیم که در یک مذاکره، فقط یکطرف برنده نیست و همین هم که حرف‌هایمان را بدون واسطه می‌زنیم یکقدم رو به جلو است.»

◀ مذاکره با آمریکا؟

مذاکره با آمریکا موضوعی است که این روزها بیش از گذشته در فضای سیاسی کشور مطرح می‌شود. مذاکره‌ای که نه تنها دیگر مانند گذشته یک سخن ممنوعه نیست بلکه بعضاً از سوی برخی به عنوان راهکار حل بخشی از مشکلات عنوان می‌شود. از سوی دیگر پس از صدور قطعنامه شورای حکام علیه ایران که از سوی ۳ کشور اروپایی ارائه شده بود، عرصه دیپلماسی کشور هم با تحولاتی همراه شد به نحوی که با محدودیت کمتری سخن از مذاکره با آمریکا به میان می‌آید. نکته قابل توجه آنجاست که مسئولان در بحث مذاکره با آمریکا پیشقدم هستند.

◀ پالس مثبت لاریجانی

علی لاریجانی که مدتی است باردیگر به عرصه سیاست ورزی و مذاکره بازگشته است چند روز پیش خطاب به مسئولان جدید آمریکا اظهار کرد: اگر در موضوع هسته‌ای ایران صرفاً با سلاح هسته‌ای مخالف هستند، باید درازای این امر شروط ایران را بپذیرند تا توافق جدید به‌دست‌آید. این تئویت لاریجانی از سوی برخی پالس مثبت به آمریکا برای مذاکره تعبیر شد.

آرمان ملی

سیاست

گزارش

قطعنامه آژانس و یک تهدید

مکانیزم ماشه چیست

و چرا ممکن است فعال شود؟

بر اساس توافق هسته‌ای، در صورت شکایت هریک از کشورهای عضو برجام از تخلف عضو دیگر، روند رسیدگی به شکایت طی مراحل مختلفی آغاز می‌شود. به صورت به نتیجه نرسیدن این مراحل، کشور شاکی می‌تواند موضوع را به شورای امنیت سازمان ملل متحد بکشاند. ارجاع شکایت از ایران به شورای امنیت، نه تنها امکان بازگشت تحریم‌های بین‌المللی سازمان ملل علیه کشورمان را در پی دارد، بلکه در ادامه به اعضای شورای امنیت اجازه اقدام نظامی علیه ایران را هم می‌دهد. طبق بندهای ۲۶ و ۲۷ برجام، هر یک از طرف‌های توافق می‌توانند به کمیسیون مشترک شکایت کنند و این کمیسیون برای حل و فصل موضوع ۱۵ روز فرصت دارد؛ مسائل حل و فصل نشده به وزیران خارجه ارجاع داده می‌شود، که ۱۵ روز دیگر فرصت دارند. سپس کمیسیون مشترک پنج روز دیگر فرصت دارد تا مساله را حل و فصل کند. اگر پس از این فرایند ۳۵ روزه، طرف شاکی هنوز راضی نباشد، می‌تواند موضوع را به عنوان تخطی چشم‌گیر از توافق، به شورای امنیت ارائه کند و این شورا باید ظرف ۳۰ روز درمورد قطعنامه‌ای برای ادامه تعلیق تحریم‌ها رای بدهد - قطعنامه‌ای که طرف شاکی می‌تواند وتو کند (به جز آلمان که عضو دائم شورای امنیت نیست). و به این ترتیب، تحریم‌ها به جای خود برگردند. پیوست یکم برجام، مکانیسم منحصربه‌فردی برای دسترسی آژانس به سایت‌های مشکوک ظرف ۲۴ روز از طریق کمیسیون مشترک تعیین کرده‌است که طبق آن، نتیجه همکاری نکردن ایران، به کار افتادن یک مکانیسم حل اختلاف و بازگشت بالقوه تحریم‌های سازمان ملل خواهد بود. موضوعی که در سال ۹۴ با اطمینان از صلح آمیزبودن برنامه هسته‌ای کشورمان و نفی رویکرد نظامی برای ساخت سلاح اتمی بر اساس فتوای شرعی رهبری در برجام مورد توافق دو طرف قرار گرفت. اما یکسال پس از خروج آمریکا از برجام، شورای عالی امنیت ملی کشورمان در بیانیه‌ای اعلام کرد که ایران براساس بندهای ۲۶ و ۳۶ برجام، اجرای برخی اقدامات در چارچوب این تعهدنامه را متوقف می‌کند. در این بیانیه آمده بود: «جمهوری اسلامی ایران در مرحله فعلی دیگر خود را متعهد به رعایت محدودیت‌های مربوط به نگهداری ذخایر اورانیوم غنی شده و ذخایر آب سنگین نمی‌داند». بیانیه به کشورهای باقی‌مانده در برجام، شصت روز فرصت می‌داد تا تعهدات خود به‌ویژه در حوزه‌های بانکی و نفتی را عملیاتی نمایند؛ در غیر این صورت در گام بعدی جمهوری اسلامی رعایت محدودیت‌های مربوط به سطح غنی‌سازی اورانیوم و اقدامات مربوط به مدرن‌سازی رآکتور آب سنگین اراک را نیز متوقف خواهد کرد. بااین همه، ایران گفت این تصمیم به معنای خروج از برجام با نقض آن نیست، و ایران آمادگی دارد که اگر طرف‌های مقابل تعهداتشان را انجام دهند به مرحله قبل برگردد.»

◀ بهانه جویی اروپا

پس از اعلام خروج آمریکا از برجام، حسن روحانی با اشاره به ادامه ریزنی ایران با متحدان خود (روسیه و چین) و شکری اروپایی کشورمان در برجام، اظهار کرد که ایران گفته ملت صبر خواهد کرد. اگر در طول این مدت منافع همته در برجام تأمین شود» ایران روند را ادامه خواهد داد؛ ولی اگر برجام بدون تضمین منافع ملت ایران فقط بخواهد روی کاغذ باشد، آن‌گاه راه بسیار روشنی پیش روی خود داریم... اما در این میان اتحادیه اروپا تا قبل از آغاز جنگ اوکراین، تلاش زیادی برای تشویق شرکت‌های تجاری اروپایی به تجارت با ایران و دوزدن تحریم‌های آمریکا، انجام داد اما نظارت‌های آهنین وزارت خزانه‌داری ترامپ مانع از هرگونه همکاری تجاری بین ایران و اروپا شد. این در حالی بود که دولت ترامپ در همان روزها تلاش دیپلماتیکی را برای فعالسازی مکانیزم ماشه انجام داد اما به دلیل همراهی اتحادیه اروپا با ایران ناکام ماند. چه آنکه در متن قطعنامه ۲۲۳۱ آمده است که هر کشور «شرکت‌کننده» در توافق هسته‌ای می‌تواند در صورتی که کشور دیگری ناقض تعهد تشخیص داد، این مکانیسم را فعال کند. با این حال آن زمان آمریکا و اروپا بر سر کشور «شرکت‌کننده» اختلاف نظر داشتند. اروپا استدلال می‌کرد که آمریکا در سال ۲۰۱۸ از توافق خارج شده و به لحاظ قانونی دیگر «شرکت‌کننده» محسوب نمی‌شود. در نتیجه نمی‌تواند «ماشه» را فعال کند. در سوی مقابل آمریکا می‌گفت که از برجام خارج شده است و نه از قطعنامه شورای امنیت. مقامات ایالات متحده و آمریکایی‌ها استدلال می‌کردند که در تصویب قطعنامه شورای امنیت به عنوان «شرکت‌کننده» حاضر بوده‌اند و از آن‌جا که این قطعنامه همچنان اجرایی تلقی می‌شود، می‌توانند مکانیسم ماشه را فعال کنند. از دست رفتن فرصت‌های تعامل ایران با کشورهای اروپایی در سال ۱۴۰۰ و تا قبل از آغاز حمله روسیه به اوکراین، فرصت طلایی بود که با از دست رفتن آن و تحمیل سه قطعنامه آژانس انرژی اتمی، رویکرد کشورهای اروپایی را نسبت به ایران متأثر از متغیر جنگ روسیه و اوکراین تحت تغییر داد. اکنون اروپایی‌ها برخلاف سال ۱۴۰۰ نه تنها در کنار ایران نیستند بلکه تلاش می‌کنند به بهانه دروغ حمایت نظامی ایران از روسیه در جنگ با اوکراین، فشارهای تحریمی به ایران را افزون کنند. چه آنکه در آخرین نمونه اتحادیه اروپا خطوط کشتیرانی ایران را تحریم کرد. این در حالی بود که دولت سیزدهم قادر بود با پیش‌بینی شرایط فعلی، نه تنها مانع از قطعنامه‌های قبلی آژانس علیه ایران شود بلکه به‌طور فعالانه‌تری ارتباط شفاف با آژانس بین‌المللی انرژی اتمی را برای جلوگیری از بهانه جویی اروپایی‌ها بعد از جنگ اوکراین دنبال کند.